

Seinäjoella Vaasan läänin yhdistyneiden vaalipiirien
kesä- ja vaalijuhlat, jotka muodostuivat

merkitykseltään erikoisiksi sen vuoksi, että tavallaan koko maan huomio oli niihin kohdistunut senvuoksi, että eräät kokoomuslehdet olivat tienneet lapualalaisten aikovan panna siellä hulinaksi.

Puhuja huomautti ensiksi siitä, miten eräs pääkaupungin lehti oli harjoittanut aivan ansaitsematonta reklaamia tämän puhetilaisuuden johdosta. Muutamin purevin leikkauksia puhuja siirtyi tämän jälkeen varsinaiseen aineeseensa, käsittelemään ja arvostelemaan lapuanliikettä ja nykyistä sisäpoliittista tilannetta.

"Lapuan valtuuskunta on vaatinut" - sanoi puhuja - "että vaalit on käytävä vapaina itsekkäistä puoluepyyteistä." Poliittikka ja poliittiset kysymykset ovat kuitenkin tällä kertaa vallaneet täydellisesti yhteiskuntaelämämme, jaoten edessä olevien vaalienkin tähden on välttämätöntä vetää esille poliittisia- ja puoluekysymyksiä.

Nykyjään tuntuu maassamme vallitsevan tavallista suurempi poliittinen mielenkuohu. Se on tullut yllätyksenä, sillä viimeiset kymmenen vuotta ovat kuluneet täysin tasaisesti, niin että tuskin on toista maata, jossa elämä olisi niin rauhassa kulkenut. Olemme myöskin olleet sikäli onnellisessa asemassa, että olemme saaneet taloutemme hyvään kuntoon. Tätähän todistaa se valtava kehitys, joka viime vuosien aikana on tapahtunut. Viime kuukausina esiintyneet taloudelliset vaikeudet eivät tee tätä tyhjäksi, sillä taloudellisen tilanteen kärjistyminenhän on ollut yleismaailmallista. Me olisimme nyt tarvinneet rauhaa, selviytyäksemme taloudellisista vaikeuksista. Sitä meille kuitenkin ei ole suotu.

Te tiedätte, miltä taholta yhteiskuntamme rauhaa ja järjestys

tä vaarantava kiihoitus on lähtöisin. Se on lähtenyt lapuanliikkeen taholta, sen herättämänä. Lapuanliike, jota seuraavassa ryhdyin käsittelemään ja arvostelemaan, on omaksunut erään tunnuslauseen, joka on hyvin yksinkertainen ja kansaan menevä. Tämä tunnuslause on: kommunismia vastaan. Lukuunottamatta kommunisteja itseään, ei kukaan tätä tunnuslausetta kiellä, ja ennenkaikkeahan juuri sosialidemokratia on toiminut tämän tunnuslauseen merkeissä. Ei kukaan ole voinut kommunisteille antaa anteeksi sitä, että he ovat olleet valmiit kieltämään maamme itsenäisyyden ja että heidän johtomiehensä ovat koittaneet saada maan Neuvosto-Venäjän yhteyteen. Tämä maanpetoksellinen toiminta on ollut omiaan loukkaamaan jokaista Suomen kansalaista.

Mutta ennen kaikkea on kommunistien toiminnasta ollut tuhoisia seurauksia työväenluokalle. Se on aikaansaanut hävitystä työväen poliittisessa ja ammatillisessa liikkeessä, ja samaten nais-, raittius- ja nuorisoliikkeen alalla. Siinä syy, miksi sosialidemokraattinen puolue on jo kymmenen vuotta taistellut kommunismia vastaan. Me voimme sen vuoksi sanoa olevamme yhtä mieltä lapuanliikkeen kanssa siinä, että kommunismi on saatava hävitetyksi. Mutta siihen yksimielisyys loppuukin. Me emme voi hyväksyä sitä suoraa toimintaa, mitä lapuanliike harjoittaa. Sehän syrjäyttää kaikkia lakeja, aina perustuslakia myöten.

Tämän jälkeen puhuja lähemmin kosketteli viime aikojen tapah-
tumia, jotka ovat kouriintuntuvana todistuksena lapuanliikkeen suorasta toiminnasta.

Tämä on sellaista suoraa toimintaa, sellaista anarkiaa, mihin mikään oikeusvaltio ei voi mennä taipua.

Lapuanliikkeen menettelytavat eivät miellytä meitä, eivätkä ne miellytä ketään, joka panee oikeusjärjestykselle ja laillisuudelle jotakin merkitystä. Edelleen ovat ne päämäärät, jotka tä-

mä liike on itselleen asettanut, paljon pidemmälle tähtääviä. En kylläkään usko, että ne talonpojat, jotka ovat näkyvinä mukana, tarkoittaisivat enempää kuin mitä ovat ilmoittaneet, mutta liikkeen seen on sotkeutunut muita aineksia, jotka tavoittelevat toisia päämääriä. On esitetty vaatimuksia, että suhteellinen vaalitapa olisi hävitettävä ja korvattava enemmistövaaleilla. Kansanedustajain luku olisi supistettava neljännelläosalla. Näistä voidaan kyllä keskustella ja niitä harkita. Mutta sitä vaatimusta, että yleinen ja yhtäläinen äänioikeus olisi hävitettävä, ja äänioikeus asetettava riippuvaksi ihmisen tuloista ei työväenluokka voi ikinä hyväksyä. Tällöinhän suuri joukko työläisistä joutuisi menettämään äänioikeutensa. Mutta on huomattava, että tämä menetys ei koskisi ainoastaan työläisiä ja pienviljelijöitä, vaan suuri osa tilallisten omaisiakin menettäisi sen kautta äänioikeutensa.

Vielä muutakin on pantava merkille.

Osa liikkeen liepeillä kulkevista henkilöistä pyrkii suorastaan diktatuuriin. Siis kansanvallan ja parlamentarismin hävittämiseen. Luonnollisesti liike tässäkin suhteessa tulee kohtaamaan vastusta työväen taholta. Me olemme tottuneet siihen, että kansa vaalien avulla saa vaikuttaa valtion asioiden hoitoon ja siitä me tulemme edelleenkin pitämään kiinni.

Tämän jälkeen puhuja ryhtyi arvostelemaan nykyisen hallituksen toimintaa rauhan ja järjestyksen palauttamiseksi maahan. Tällöin puhuja totesi, että vaikka hallituksella on käytettävissä voimakkaita välikappaleita, puolustuslaitos, suojeluskunnat ja poliisi juna, ei se ole ryhtynyt ainoatakaan törkeiden rikoksien tekijöistä saattamaan rangaistukseen,

Tämä on johtunut siitä, että osittain hallitukselta on puuttunut hyvää tahtoa, ja osittain taas siitä, että alempi virkamies ja kunta suojaa tällaisia tapauksia, eikä tahdo olla niitä selvittämässä. Hallitukset eivät ole, enempää edellinen kuin nykyinen-

kään, tarmokkaasti käyneet käsiksi rauhan palauttamiseen. Jos val-
lattomuudet ja väkivallan teot olisi alkuunsa tukahdutettu, olisi
tilanne maassa nyt aivan toinen. Mutta nyt tilanne on sellainen,
että maalaisliittolainen Ilkka-lehtikin sai aiheita jokin aika sit-
ten kysyä, "kuka tätä maata oikein hallitsee?" Vuosi takaperin
sama lehti kysyi, "missä on se mies?" On kohtalon ivaa, että Ilkka
on joutunut tällaiset kysymykset tekemään. Onkin aiheita kysyä,
onko hallitus Helsingissä, vai tässä eräässä naapuripitäjässä.

Selostettuaan asiain kulkua eduskunnassa, puhuja siirtyi kä-
sittelemään poliittisen tilanteen viime aikaista kehitystä, joka
johti eduskunnan hajoittamiseen ja uusiin vaaleihin.

Olemme jo saaneet yhden vaalijulistuksen, lapuan vaalijulis-
tuksen. Tässäkin julistuksessa ovat lapualaiset olleet hyvin suo-
raviivaisia. He otaksuvat vaaleissa joutuvan ratkaistavaksi vain
kaksi mahdollisuutta: joko kommunisteja vastaan tai kommunistien
puolesta. Joka siis ei ole heidän kanssaan, on heitä vastaan. Näin
yksinkertainen ei asema kuitenkaan ole. Eduskunnassahan tulee kol-
men vuoden kuluessa esille lukemattomia kysymyksiä. Meidän sosiali-
demokraattien tulee jatkaa toimintaamme kuten tähänkin asti, ja on
vaadittava, että maahan palautetaan laillinen järjestys ja estettä-
vä taantumus. Meidän vaalitunnuksemme on: "Kansanvallan ja oike-
usjärjestyksemme puolesta, taantumusta vastaan."

Vaalit ovat nyt monessa suhteessa hyvin tärkeät. Porvarillii-
set ryhmät pyrkivät tietysti siihen, että saavuttaisivat 2/3 enem-
mistön eduskunnassa. Tämä luku on heille tärkeä siitä syystä, että
ilman sitä ne eivät saisi voimaan niitä lakeja, jotka jätettiin
lepäämään yli vaalien. Meille taasen on hyvin tärkeätä saavuttaa
1/3 edustajapaikoista voidaksemme menestyksellä taistella taantumus-
ta vastaan.

Me sosialidemokraatit emme pelkää näitä taantumusvaaleja. Olem-
me ennenkin hämmästyttäneet maata, astumalla v.1919 ~~4~~ 80:n miehen

voimalla eduskuntaan. Viimeaikaiset tapaukset ovat olleet meille hyvää vaalipropagandaa.

On muuten mielenkiintoista havaita, mihin umpikujaan lapuanliike jo on ajautunut. Sen tähänastinen voima on nojautunut terroristisiin tekoihin, mutta tällainen väkivaltaisuuksien harjoittaminen on jo aiheuttanut vastavaikutuksen.

Jos taas lapuanliike luopuu väkivaltaisuuksista, niin ei sitä kukaan pelkää, joten lopputulos on sama.

Lopuksi puhuja vielä painosti vaaleihin osanoton suurta merkitystä. Työläisten on viimeistä miestä myöten mentävä vaaleihin. Nyt on näytettävä, onko lapualaisuudella kansan enemmistö takanaan